

R e s p u b l i c a

B h e r t r h a r i /VII stol. po Kr./:

Abych vyhověl, já ztěžka snášel řeči zlých,
slyzy potlačil a na rty vnutil prázdny smích,
hlupcům poctu vzdal, v svém srdci jinak smýšleje.
V jaký tanec štveš mě dál, ty lichá naděje?

Sexuální příručka v S S S R.

Sovětský stát již od dávna vytváří stav jako by neexistovala stránka pohlavního soužití. Příručku s radami těm, kdož je potřebují nevydali od 20. let, že jména když v čele vědecké a pedagogické činnosti stáli suchaři. Nyní se taková příručka objevila v knihkupectvích a všech 100.000 výtisků se okamžitě rozebralo. Moskevský zpravodaj BBC Philip Short má zřejmě protekci, protože se mu podařilo knihu sehnat. Přečtěte si nyní co o ní soudí:

Kdyby vyšel na Západě útlý spisek prof. Svj a d o š č e o sexuální patologii ženy by nevyvolal nejmenší pozornost. Ale v Sovětském svazu, kde podle oficiální linie KS existuje v pohlavních otázkách přísná pruderie způsobil senzací. Není to jen proto, že prof. Svjadošč píše o homosexualitě a že v knížce jsou dokonce kresby. Zájem vyvolávají především rozumné rady manželům.

Z knížky rovněž vyplývá, že pohlavní výkonnost Rusů si nezádá s lidmi na Západě. Ale uznává, že Rusky inhibuje strach před těhotenstvím. Vlnu na tom má zřejmě mizerná kvalita sovětských preservativů, kterým se říká "galoše". Což je pro ně označení velmi případné. Profesor Svjadošč dále konstatuje, že Rusky dosahují pohlavního maxima ve 30 letech a zachovávají si je do 60 let. A Rusové ve 20 letech, načež u nich nastává nezadržitelný pokles. Jak píše prof. Svjadošč výsledek je, že Rusové jsou příliš náročni na mladé ženy a podceňují potřeby starších žen.

Ch r u š č o v vzpomíná.

Chruščovovy paměti vydalo americké nakladatelství v anglickém překladu Ta lbotta. Pro vysílání Hlasu Ameriky připsal komentář John Albert.

Když se v r. 1971 objevil I. díl Chruščovových pamětí byly o jejich pravosti určité pochybnosti. Ty však s určitostí pominuly. Původní zvukové nahrávky zkoumal celý rad odborníků.

Sovětské vedení toho velmi málo vědělo o vnějším světě. Toto tvrzení nejlépe potvrzuje Chruščovův popis své cesty v r. 1959 do Spojených států. Chruščo sám ani jeho poňadci a ani sovětské velvyslanectví ve Washingtonu nevědělo co je Camp David. Čili horské sídlo amerického pr-esidenta. Chruščov píše:

"Obával jsem se, že Camp David je místo, kde zadržují v karanténě ty jimž nedůvěřují. V té době jsme nikomu neřekli, že nevíme co je vlastně Camp David. Dnes se už tomu všemu smějem, ale tehdy jsem se za to trochu styděl. Ukazuje to jen jak jsme některé věci nevěděli."

Autor pamětí vzpomíná celý rad incidentů v kterém se projevil komplex méněcennosti, které pocitovalo sovětské vedení ve vztahu ke Spojeným státům. A jak bylo citlivé ke všemu co by mohlo vypadat jako znevažování. Před cestou přiznal že měl obavy, aby se nestal předmětem posměšků. A nebo, aby se s ním nezacházelo jinak než jako s osobou prvořadého významu. Jeho obavy o osobní bezpečnost šly do krajnosti. Tak se na př. v r. 1960 obával, že sovětská loď ve které cestoval na zasedání OSN bude napadena americkými ponorkami. Chruščov dosti podrobně popisuje všechny cesty po světě ale jinak jsou v jeho vzpomínkách mezery. Chruščov na př. nepopisuje svůj vlastní pád i když se zmiňuje podrobně o své politice, která k němu přispěla. Jeho popis kubánské raketové krise, jeho styky s americkými presidenty od Trumana až po Nixona, vývoj konfliktu s komunistickou Čínou jsou sice zajímavé v tom srozumělu, že jsou zajímavé jak sovětské vedení ve všeobecnosti smýšlelo. Ale dodávají jen málo nového co by se nevědělo o těchto událostech. Chruščov až do svého konce zůstal věrným komunistou, který věří ve vítězství nad kapitalismem. To mu však nezabránilo, aby zřejmě jako starší a moudřejší muž nezapochyboval o svých vlastních krocích a aby to neviděl v jiném svě

tle, zejména zacházení s vlastními občany. Na jejich právo nesouhlasu, a na jejich právo na svobodný projev v umění a na nárok na důstojnou životní úroveň. O postoji k umění Chruščov hovoří:

"Čtenářům by se měla dát vlastní možnost o urobení úsudku a nesmí se při tom používat administrativní či policejní opatření. Naši intelektuálové by neměli být posuzováni jako by stáli před tribunálem. Všeobecně se domnívám, že bychom měli být shovívavější k naší tvůrčí inteligenci poskytnout širší a pole možností. Chruščov ve svých vzpomínkách se přiznává k vlastní neznalosti kulturních poměrů v období sovětské občanské vojny. Když prý uviděl fotografii baletního tanečníka po prvé domníval se že to jsou ženy v necudném oblečení. Chruščov je neobyčejně upřímný, když popisuje životní podmínky v Sovětském svazu:

"Nijak se nedá ospravedlnit ona desperácká situace po tolika letech od revoluce." Při popisu kolektivizace Chruščov připouští že miliony lidí položili životy jak Stalin hovořil "na oltář socialistického pokroku." "Jaký je to nesmysl" stěžuje si autor. "Jaké hloupé ospravedlnění a překrucování leninské politiky." Chruščov zde odsuzuje též sovětskou byrokracii a obhajuje zde materiální podněty v odměňování rolníků a dělníků. Rovněž nezapomíná na svou vlastní obranu. "Vím, že stávám se zde zranitelným před těmi, kteří vše nejlépe vědí a jež tvrdí že ne materiální odměnou se ohodnocují lidé, ale ideologii. To je hloupost.

Také se Chruščov krátce zabývá sovětskými statistikami. Statistické mají tendenci říkat vedení jen to, co toto chce slyšet. Chruščov má též pohnuté slova o práva sovětského člověka na to co považuje za krásy života:

"Je na čase, aby si naše vedení uvědomilo, že předměty, které přidávají životu na kráse nejsou přebytečný přepych, ale základní náležitost. A kdyby byla naše vláda citlivější při rozdělování zdrojů mohli bychom mít obojí. Jak estetické tak chlebové požadavky svého lidu. ~~Jak~~ má náš lid nakonec přijmout náš systém a zahrnout kapitalistický?"

V jiné zmínce Chruščov píše, že podle jeho názoru socialismus dokáže úspěšně bojovat s kapitalismem jen tehdy až sovětské priority organizační struktura sovětské ekonomie se změní na tolik až budou sovětský lid zásobovat potravinami a spotřebními předměty. Ale když kapitalismus plní tyto požadavky lépe jak socialismus bude pro nás nesnadné šířit naše názory a konsolidovat náš způsob života. Nakonec se můžeme dostat do nebezpečí, že vše ztratíme a skončíme krachem. Chruščov považuje za největší nebezpečí pro materiální pokrok sovětského lidu neproduktivní sektor ekonomiky - výrobu pro obranu. O vojenských výdajích se vyjádřil jako o bezedné propasti. O tom však budeme hovořit až ve II. části Chruščovových pamětí.

" I n d e x "

Je to časopis autorů, novinářů a spisovatelů, básníků a jiných pracovníků na kulturně-vědeckém poli, kteří buď z politických neb jiných důvodů nemohou uveřejňovat své práce ve své rodné zemi. Dnes se trochu podrobně zastavíme nad touto publikací jejíž redakčním cílem je abychom použili výrazu redakční rady "napomáhat studiu potlačování svobody vyjadřování". Měsíčník "Index" se formou rozděluje na několik částí jednak z úryvků prací autorů jež nemohou uveřejňovat své knihy jinde než v zahraničí a někdy ani to ne. Druhá část shrnuje analytické články o potlačování politické a neb literární svobody a práce jež informují o nejnovějším literárním dění a nakonec vlastní index, který je přehledem politického útlaku samostatně jmenovaných jednotlivců a nebo organizací v té, které zemi. Pochoptelně, že v celém časopise figurují prominentně spisovatelé ze Sovětského svazu, z různých jiných komunistických států, Číny, Asie a některých zemí Afriky. Podívejme se na jedno z typických čísel "Indexu" z r. 1972.

Mimo jiné se tam uveřejňuje stručný životopis československého básníka Ondru L y s o h o r s k é h o při příležitosti výšeru z jeho poesie uveřejněné v Británii. Lidem poválečné generace je jméno Lysohorského téměř neznámé. Hlavním důvodem toho, že nebyl uveřejňovaný byla politická nežádoucnost používání slezského nářečí, kterým Lysohorský vytrvale psal. O osudu Ondry Lysohorského se čte jako o strašidelném snu, který je plný pronásledování, urážení a potlačování. Neuvěřitelné, když jeho jediným hříchem je v tom, že pokračuje ve psaní ve slezském nářečí.

Další zajímavostí v tomto čísle "Indexu" je i detailní článek Vladimíra V l a d i m i r o v a o sovětském systému cenzury. Cenzuru původně zavedl v r. 1918 Lenin jako předběžné opatření, které mělo být zrušené avšak nikdy se tak nestalo a dnes je to organizace kolosální svou velikostí, která vyřaduje to nejlepší z proudu ruské literatury. Vladimirov se v krátkosti pozastavuje nad hi-

...cenzorů t. zv. GLAVLITU - hlavního cenzurního orgánu, jeho strukturou a organizací a nad způsobem operace této ustanovizně. Dovídáme se tak např. že cenzori pracují na základě t. zv. indexu informací jež nemají být uveřejněné ve veřejných tiskových orgánech. Tento seznam se dělí na sekce - všeobecných informací, vojenských informací, na průmysl a výstavbu, zemědělství, dopravu, ekonomiku a finance. Nejzajímavější je prvá část t. zv. všeobecných informací v nichž se člověk dovídá, že sovětské obyvatelstvo nesmí číst ve svých novinách na př. nic o zemětřeseních, lavinách a jiných přírodních katastrofách na jež se staly na území Sovětského svazu. Nesmí vědět nic o výdělcích důležitých státních a stranických osobností. Nemá příležitost k tomu, aby si porovnálo svůj osobní rozpočet s cenami výrobků, protože něco podobného je v sovětském tisku zakázáno. Nemá příležitost dozvědět se o zvyšování cen v Sovětském svazu ani o zvyšování životní úrovně mimo země socialistického bloku. Takto by sex dalo jmenovat do nekonečna. I když Vladimirov říká, že vycházel ze zkušeností, které měl se sovětskou cenzurou v 50 a 60 letech dodrává, že dnes se tento aparát od časů Stalina téměř vůbec nezměnil. Ty změny, které nastaly byly změny v důraze a intenzitě, ale rozsah a celá mašinerie zůstala téměř nedotčena.

Současnost situace v Číně.

Ačkoliv se v posledních týdnech politická atmosféra v zemi do jisté míry uklidnila, nejsou konflikty ve straně ještě ani z daleka překonány. Je zajímavý argument jímž se hájí levice proti vládnoucím umírněným. Na nástěnkách se píše, že sovětsko-revizionistické vedení, nedovolí klidu, aby vylepoval kritické nástěnky a plakáty. Tím má být řečeno, že Čína nastoupila novou cestu k demokrati- zaci což v Sovětském svazu neexistuje. To je přinejmenším názor západoněmeckého deníku "Frankfurter Allgemeine Zeitung". Zároveň však napadá čínské lekce i umí- rněné funkcionáře své vlastní země, neboť ti prý nechávají v noci strhávat nás- ěnné plakáty v nichž se příliš ostře napadá vládnoucí oligarchie.

Korespondent David B o n a v i a, který byl vykázn ze Sovětského svazu za to, že se stýkal se sovětskými bojovníky za občanská práva dává ronítka mezi čí- nské nástěnné noviny a ruský samizdat. Rozdíl je pouze v tom píše Bonavia, že v Číně se toto může projevovat veřejně a navíc, že se tyto plakáty neobracejí k ci- zině, nýbrž na vlastní obyvatelstvo státu. Zatímco v Sovětském svazu jsou všech- ny prohřešky vysokých funkcionářů přísně zamlčeny v Číně se stávají středem pozo- rnosti celé země mimo Maovo učení, jež není bráno za žádných okolností v pochyb- nosť.

Švýcarský list "Neue Zürcher Zeitung" se domnívá, že čínské stranické ved- ení zahájilo v půli května všeobecnou kritiku a pokouší se ji pouze usměrnit. Dř- vodem tohoto počínání je otevření ventilu nespokojenosti a obavám obyvatelstva. Dost podrobně se píše o zpronevěrách v závodech a korupci ve správách továren. Podle listu z toho vyplývá, že Mao drží vedení pevně v rukou a chce dosáhnout ka- mpaní jisté korektury kursu ve prospěch levice.

Společným jmenovatelem nástěnek byly žaloby na pronásledování levičáků, kte- ří byli aktivní v kulturní revoluci v r. 1965 a nespokojenost nad rehabilitací stalinistů a kritika ~~xxxxxxx~~ pomalého vývoje kampaně proti Konfuciovi a Lin-Piaovi. V tomto smyslu označil Van-kun-van ze Šanghaje nový muž ve vedení KS Číny před rokem na X. sjezdu strany náctěnné noviny za nejdůležitější zbraň di- ktatury proletariátu v Číně. Podle jeho slov mohou si všichni pracující říci co- žádají a nikdo nemá mít privilegium vyjadřovat své mínění. Ústřední článek lis- tu "Zen-mindž-pao" k 50. výročí existence strany veškerou podporu vyslovil kriti- cez zdola, ale zároveň požadoval kontrolu této kritiky stranou.

Bez komentáře.

Před 21 lety byla uveřejněna tato báseň v časopise pro kulturní a hospodá- ěskou spolupráci s SSSR "Praha Moskva" č. 8/1953.

Michail I s a k o v s k i j:

P r v n í p ř í p í t e k
Zas nejkrásnější svátek náš
nás všechny svede spolu
Teď s milými se uvítáš
u svátečního stolu

Čtyřlístek jedna. Sténajíc,
jde myslí země rvaná,
hvízd metelic
a válka vstříc
se valí k Moskvě branám.

Nad Moskvou jitro. S předzvěstí
rozbrěsku v mrholení.
A řeč na onom náměstí,
kde odpočívá Lenin.

Ta řeč nám byla v čase běd
tak jako hvězda vůdčí
co volá vpřed
a její let
lid vítěziti učí.

A přišel čas. A dostih cíl-
řešeno sudby dílo.
A vše co Stalin předurčil
se stalo, dovršilo.

Za sedm hor a sedm řek
vrah vzdal se v rozvalinách.
A proto první přípitek
výš zvednem za Stalina -

co v boj nás ved skrz žár a dým,
on vítěz vždy, když zle je,
přejme mu srdcem upřímným
to, co on sám si přeje.

A dejme mu svůj slavný slib -
slib od synů a vnuků -
v práci jak v boji bez pochyb
že pevnou mít chcem ruku.

.....
.....

Abychom, země, splatili
za všechny tvoje ztráty,
osejem znovu obilí
a vystavíme chaty,

a k nebi zdvihnem náměstí
nad rum a spáleniště,
tak, aby stopy bolesti
tu nezůstalo příště,

abychom rostli - rok co rok -
v sovětské rodne zemi,
zase nám Stalin řídí krok
velkými cíli těmi,

a zas, jak bouří když vál vztek,
nás jeho jméno spoíná.

A proto první přípitek
výš zvednem za Stalina!